

Odborne vpred

Profesionally ahead

Manuál žáka pro pozici chovatele koní

13 - Sprievodca pre žiakov do praxe

Manuál žáka pro pozici chovatele koní

1.1. Cíl manuálu

Chov koní je odborným předmětem a umožňuje žákům získat poměrně podrobné znalosti a získat tedy všechny předpoklady stát se chovatelem, nebo pracovat jako zaměstnanec v tomto atraktivním oboru. Budou schopni nejen ošetřovat a krmit koně, ale i zakládat a udržovat pastviny, pečovat o stáj a vše, co k chovu koní patří. Budou mít základní vědomosti o krmivech pro koně, o reprodukci a šlechtění, o světových plemenech a plemenech chovaných v ČR, běžných chorobách a jejich léčbě a organizaci chovu v naší zemi. Zároveň je kladen důraz na to, aby student cítil úctu k živému zvířeti a odpovědnost za kvalitu jeho života.

Manuál směřuje k tomu, aby žáci

- znali všeobecné zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s koňmi
- chápali koně, jako živé zvíře, ke kterému je potřeba přistupovat s citem, ale které je nutno vychovávat a vést
- byli schopni komplexně ošetřovat koně, krmit jej, pečovat o jeho zdraví a duševní pohodu
- byli schopni pečovat o stáj, včetně vybavení a příslušenství
- ovládali reprodukci a plemenitbu koní
- znali světová a domácí plemena
- měli povědomí o chovatelských organizacích, organizaci chovu a související legislativě

1.2. Tvrdé dovednosti

1.2.1 Výčet tematických okruhů učiva – odborné znalosti

- Zoologické zařazení equidů
- Fylogenetický vývoj koně

ANATOMIE A FYZIOLOGIE KONĚ

- Pohybová soustava – kostra koně, nejdůležitější svaly koně
- Chrup koně
- Dýchací soustava
- Trávicí soustava
- Vylučovací soustava

-
- Rozmnožovací soustava
 - Kožní soustava
 - Mléčná žláza
 - Nervová činnost, reflexy

ETOLOGIE KONÍ

- Smysly koně
- Instinkty
- Biorytmy
- Paměť
- Dorozumívání
- Bojovnost
- Vzájemné vztahy
- Odpočinek a spánek
- Stres

FYZIOLOGICKÉ VLASTNOSTI

- konstituce
- habitus
- kondice
- temperament
- charakter
- růst a vývin
- plodnost
- mléčnost
- svalová práce

ROZDĚLENÍ PLEMEN

- podle oblasti vzniku
- podle stupně prošlechtění
- podle užitkového typu

CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH PLEMEN

- skupina koní mongolských
- skupina koní východních
- skupina koní západních
- skupina koní severských

VÝŽIVA A KRMENÍ

- Význam a potřeba živin
- Rozdělení a charakteristika krmiv
- Technologie a technika krmení
- ČSN 46 7080 Krmení koní
- Napájení

USTÁJENÍ

- Typy ustájení
- Příslušenství stáje
- Porodní box
- Uvaziště, solarium
- Příslušenství objektu jezdeckého areálu

PREVENCE ZDRAVOTNÍCH PROBLÉMŮ

- Péče o srst, kopyta
- Zásady duševní pohody, welfare

METODY PLEMENITBY, PLEMENÁŘKÁ PRÁCE

- Čistokrevná p.
- Liniová p.
- Příbuzenská p.
- Křížení
- Plemenný výběr, rodokmenová hodnota
- Zákon o plemenitbě, plemenné knihy
- Dědičnost vlastností

-
- Chovný program

REPRODUKCE

- Pohlavní cyklus klisen, fyziologie pohlavních orgánů
- Tělesná, pohlavní a chovatelská dospělost
- Pohlavní aktivita hřebců
- Zapouštění klisen, inseminace, transfer embryí
- Diagnostika březosti
- Prenatální vývoj
- Porod
- Ošetření klisny a hříběte po porodu

POSTNATÁLNÍ VÝVOJ

- Charakteristika růstu
- Odchov pod klisnou
- Odstav
- Odchov po odstavu, hříbárna
- Způsoby pastvy
- Potřeba pastevní plochy
- Ohrazení pastvin
- Péče o pastviny

ORGANIZACE CHOVU KONÍ

- Uzaná chovatelská sdružení, vedení plemenných knih
- Výkonnostní zkoušky, testace hřebců
- Označování a registrace koní
- Chovatelské dokumenty, průkaz koně
- Hřebčince
- Hřebčiny

PRACOVNÍ, SPORTOVNÍ A REKREAČNÍ VYUŽITÍ KONÍ

- Výcvik a výchova

-
- Sportovní disciplíny, FEI
 - Základy hippoterapie

1.2.2. Výčet praktických dovedností

- umí používat správné chovatelské termíny
- předvede správný způsob vodění koně a zastavení k popisu exteriéru
- zhodnotí exteriér koně, popíše jednotlivé tělesné části a postoje předních i zadních končetin
- rozumí záznamu v popisovém listu
- změří základní tělesné míry koně
- poukáže na vady v tělesné stavbě a vadné postoje, pokud jsou dostatečně výrazné
- posoudí chody koně, dokáže je definovat a rozpoznat nečistý chod
- rozezná barvy srsti, popíše umístění odznaků
- pozná světová plemena, charakterizuje je a zařadí plemena do jednotlivých skupin
- zná krmiva pro koně, rozdělí je na objemná a jadrná, orientuje se v nabídce krmných směsí
- předvede správnou techniku krmení pro jednotlivé kategorie koní v závislosti na zátěži, věku a kondici koně
- navrhne orientační krmnou dávku pro teplokrevníka a chladnokrevníka při různém stupni zátěže
- uvede důležitá kritéria při budování stáje, včetně příslušenství
- vysvětlí zásady zoohygieny ve stáji
- navrhne moderní jezdecký areál
- předvede, jak pečovat o srst a kopyta, jak chránit koně před obtížným hmyzem a nepřízní počasí
- dokáže asistovat podkováři a veterináři při veterinárních zákrocích, ví jak fixovat koně
- dovede zjistit hodnoty tepové a dechové frekvence, změřit teplotu
- provede kontrolu zdravotního stavu, sdělí anamnézu
- poskytne koni první pomoc při úrazu, nebo kolice, ošetří běžné zranění
- rozpozná klisnu v říji

-
- připraví klisnu k zapouštění, zná postup při použití přirozené plemenitby
 - ovládá přípravu klisny na porod a ošetření klisny a hříbete po porodu
 - popíše životní projevy zdravého hříbete, dokáže manipulovat s hříbetem, ví, jak o něj pečovat a správně vychovávat
 - posoudí skladbu pastevního porostu a vypočítá potřebu pastevní plochy
 - vysvětlí způsoby označování koní, najde na těle koně výžehy
 - nasedlá a nauzdí koně, postrojí koně
 - vybaví koně patřičnými pomůckami pro ochranu zdraví
 - nalezne důležité informace o koni v průkazu koně, plemenné knize on-line, orientuje se v rodokmenech
 - zvládne zaregistrovat hospodářství a vést stájový deník

1.3. Měkké dovednosti

- komunikativní kompetence

Student aktivně diskutuje, vyjadřuje své myšlenky ústní i písemnou formou, používá odbornou terminologii, učí se asertivitě

- personální kompetence

odhaduje výsledky svého jednání, je schopen přijímat hodnocení svých počinů ze strany druhých lidí, je schopen sebereflexe, analyzuje a adekvátně na danou situaci reaguje, řeší pracovní i mimopracovní problémy, je ochoten se učit novým dovednostem, dokáže si zjistit potřebné informace, snaží se o kreativitu, dokáže plánovat a organizovat svůj čas a efektivně jej využívat, jak k práci, tak k odpočinku, vyrovnává se s pracovním vytížením

- sociální kompetence

pracuje v týmu, nezaujatě hodnotí návrhy druhých, váží si práce svých kolegů, přijme kritiku, nevyvolává konflikty na pracovišti, případné konflikty řeší slušným způsobem

Příklad přípravy na vyučovací jednotku učební praxe

2.1. Téma: Měření koní

2.2. **Cíl:** Vysvětlit studentům postup při měření koní, naučit je znát pomůcky k měření koní a měřit základní tělesné míry (tvrdé dovednosti), používat chovatelskou terminologii (měkké dovednosti)

2.3. **Motivace:** Účast na svodu koní, který se koná každoročně na školním statku, diskuse s posuzovatelem, který hodnotí exteriér, návaznost na teoretickou výuku – exteriér koní a jeho význam

2.4. Pomůcky:

- měrná hůl
- pásková míra
- Lydtinova hůl
- obrázek s popisem jednotlivých tělesných rozměrů

2.5. Časový harmonogram vyučovací jednotky

2.5.1. Frontální opakování: 10 minut

- Co to je exteriér, definujte.
- Jaký význam má popis a hodnocení exteriéru pro chovatele?
- Co je plemenný a růstový standard?
- Jaký význam má měření, popřípadě vážení koní

2.5.2. Výklad - instruktáž: 15 minut

Seznámení s pomůckami pro měření koní

Objasnění pojmů – tělesných rozměrů koně pomocí obrázku – nejdůležitější míry koně:

- Kohoutková výška hůlková
- Kohoutková výška pásková
- Obvod hrudníku
- Obvod holeně

Další tělesné rozměry koně:

Délka trupu

Hloubka hrudníku

Délka pánve

Výška v kříži

2.5.3. Návik praktických dovedností: asi 50 minut – každý student si vyzkouší zacházení s pomůckami a změření jednoho z parametrů

- Příprava koně na měření (čištění a pohybování, dále vedení a zastavení při korektním postoji)
- Nácvič odcítání údajů z měrné hole, Lydtinovy hole a páskové míry
- Výběr správného místa pro měření koně
- Měření koně
- Zápis zjištěných hodnot

2.5.4. Závěr: 10 – 15 min.

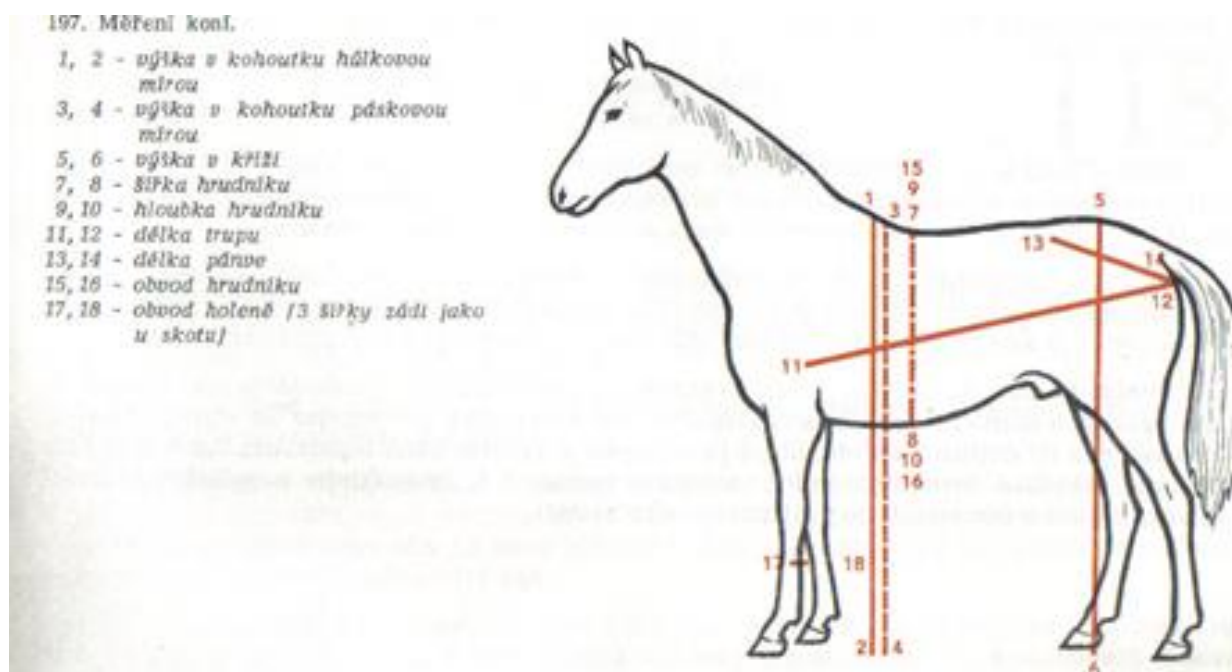
Porovnání zjištěných hodnot s plemenným standardem měřeného koně

Opakování pojmů – tělesné míry koně

Prostor pro dotazy

Příloha:

Obrázek s tělesnými mírami koně

Odborne vpred
Professionally Ahead

www.profahead.eu

Erasmus+

Tento projekt bol financovaný s podporou Európskej Komisie.

Tento dokument reprezentuje výlučne názor autorov a Komisia a ani národná agentúra nezodpovedajú za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tomto dokumente.